

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Gods geboden

"Zijn geboden zijn niet zwaar!"

1 Johannes 5:3b

Is dit niet een opmerkelijk woord? Gods geboden zijn niet zwaar? En zij vragen toch zoveel! Ze zijn zo alles omvattend! Om nu maar te blijven in de gedachtekring van Johannes, de apostel der liefde: Gods geboden vragen een liefde tot de Heere met geheel ons verstand, met geheel onze ziel, met geheel ons gemoed en met al onze krachten. Gods geboden willen vervuld worden in volmaakte liefde. In een liefde die zich openbaart in een onvoorwaardelijke gehoorzaamheid.

Gods geboden vragen ook liefde tot onze naaste. Een liefde die ongeveinsd is oprecht, hartelijk, blijvend, altijd vergevingsgezind, ootmoedig. Ze vragen zelfs een liefde tot hen die ons vijandig bejegenen, zodat we vurige Kolen hopen op het hoofd van degenen die onze ondergang bedoelen!

Johannes, hoe kunt u dat nou zeggen: "Zijn geboden zijn niet zwaar"?

Daar komt nog iets bij! God komt met Zijn alles vragende geboden tot ons, kleine, zwakke, zondige mensen, die van zichzelf toch onbekwaam zijn tot enig goed werk en zelfs geneigd om zowel God als de naaste te haten in plaats van lief te hebben en Gods geboden met gedachten, woorden en werken te overtreden. Die geboden komen tot ons, van wie het toch geldt: "Onze kracht is klein, de driften veel, het hart onrein"? Moet zelfs de apostel Paulus niet belijden: "Als ik het goede wil doen, dan ligt het kwade mij bij"? En zijn wij dan allen van nature niet "vleselijk, verkocht onder de zonde"?

Nog eens, Johannes, hoe kunt u dat nu zeggen: "Zijn geboden zijn niet zwaar"?

En toch is het waar! Want er is lust bij Gods kind en er is kracht bij de Heilige Geest! Er is *lust bij Gods kind*. Als de Heere een zondaar vernieuwt en Zijn liefde in zijn hart uitstort, dan wordt het zijn lust om de Heere te vrezen en in Zijn wegen te wandelen en om Gods geboden te bewaren, om die te doen

uit dankbaarheid. Welnu, een werk dat overeenkomt met iemands verlangen valt toch niet zwaar? De wedergeboren zondaar heeft een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens. Hij heeft Gods geboden (niet één uitgezonderd) hartelijk lief. Hoe zouden dan die geboden zwaar kunnen zijn voor iemand die er door genade lust in vindt?

In de dienst des Heeren vergrijsde Johannes: *het is toch waar!* Gods geboden zijn niet zwaar! Althans, en zo is het bedoeld: voor degenen die lust kregen om de Heere te vrezen! Er is lust bij Gods kind! *Er is kracht bij de Heilige Geest*. Ja, dat ook!

Hoe zwaar een last op zichzelf ook mag zijn, de zwaarte komt niet in aanmerking, als er maar genoeg kracht aanwezig is. Wat een kind niet kan dragen, tilt een man met het meeste gemak op. Gods geboden zijn niet zwaar! O ja, zonder genade haten wij God en Zijn geboden en zullen we er eens onder verpletterd worden.

Maar waarom vallen Gods geboden ook Gods kinderen nog vaak zo zwaar? Omdat ze maar al te dikwijls "naar het vlees" wandelen en niet "naar de Geest". Omdat de "de oude mens" met zijn zondig begeren maar al te dikwijls boven drijft. Omdat ze gedurig weer proberen in eigen kracht Gods geboden te doen. Omdat zij maar al te weinig bereid zijn om zichzelf te verloochenen. Omdat..., maar waar vind ik het einde? Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden...

En toch, wanneer we door genade mogen behoren tot degenen die de Heere liefhebben en dus door een waar geloof aan Christus verbonden mogen zijn als een levende rank aan de Wijnstok, dan zegt ons hart 'amen' op dit woord van de apostel: "Gods geboden zijn niet zwaar!" En we verstaan de dichter helemaal en stemmen er hartelijk mee in (Psalm 119:24 berijmd)"

'k Zal Uw geboën, die ik oprecht bemin, mijn hoogst vermaak, mijn zielsgenoe-gen achten.

Ik reken die mijn allergrootst gewin. Ik grijp ernaar en zal er heil uit wachten. Ik heb ze lief en zal met hart en zin al 't geen Gij ooit hebt ingezet, betrachten.

M. Vlietstra

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie van ds. M. Vlietstra geplaatst over 1 Joh. 5:3b "Zijn geboden zijn niet zwaar." Het is al enige tijd geleden dat we iets over hem schreven. We weten dat er velen zijn onder de lezers van ons blad die met hem en zijn vrouw meeleven. We hebben zojuist met beide via de telefoon gesproken en mogen u doorgeven dat de lichamelijke omstandigheden van ds. Vlietstra ongeveer hetzelfde blijven. Ds. P. Roos schrijft over de Nederlandse Geloofsbelijdenis in verband met de leerdienst en trekt lijnen naar onze tijd. Ds. P. den Butter vervolgt zijn serie over Johannes. Ook treft een samenvatting aan van de preek waarmee ds. P. den Butter ds. J.M.J. Kieviet bevestigd heeft als predikant in Dordrecht-Centrum en een samenvatting van de intredeprek van ds. J.M.J. Kieviet. Ds. Kieviet schrijft ook een artikel over Kohlbrugge. Ds. M.C. Tanis schrijft over 1 Tim. 6: 7-11a "Hartelijk en indringend onderwijs". Ds. K. Hoefnagel schrijft in zijn vragenrubriek over ambtelijke moeiten.

Verschijsning volgend nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 1 maart verschijnen. Kopen graag binnen donderdag 22 februari. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

Doornik

In plaats van de Catechismuspreek kan ook de Nederlandse Geloofsbelijdenis aan de orde komen in de leerdienst. De kerkvisitatie biedt daartoe de mogelijkheid. Daarover wil ik nu iets gaan schrijven. Er ligt een link naar de actualiteit van dit moment. De auteur van de NGB, Guido de Bres, heeft dit geschrift in de nacht van 1 op 2 november 1561 over de muur van het kasteel te Doornik geworpen, om de koning van Spanje te informeren over de leer der Reformatie. Een getuigend geschrift in het politieke bestel van die dagen. Hier komt een van de doelen van de confessie duidelijk aan de orde, namelijk het getuigenis naar de wereld toe van hetgeen de kerk gelooft en belijdt.

Het is misschien wat ver gezocht, maar ik wil toch graag de lijn doortrekken naar de politieke ontwikkelingen in Nederland. Bijbelse politiek heeft ook een roeping naar de wereld, naar het staatsbestel toe. We maken het nu mee, dat christelijke politici bewust deelnemen aan het regeer-ackoord. Ongetwijfeld een intensieve vorm van getuigenis afleggen naar de wereld. We merken dat nu reeds. De christenen zijn een factor geworden door deze regerings-

deelname. We worden plotseling uit de schaduwhoek van ons land naar voren gehaald. Nederland gaat ontdekken, dat er toch ook nog zulke mensen zijn als christenen die een inbreng leveren in de politiek, op deze speciale manier. Guido de Bres beschikte niet over deze mogelijkheden. De kerk werd in die dagen bloedig vervolgd. Hij getuigde op zijn manier in die tijd, nu doet Rouvoet dat anders.

Hoe moeten we dit bezien? Er zijn ongetwijfeld voordelen verbonden aan deze opstelling. Laten we ook niet vergeten dat we zelf allemaal op een bepaalde manier deelnemen aan het maatschappelijke leven en dat we daarin ook heel veel voor lief nemen. De SGP gaat ook in op wetsvoorstellen en stemt uiteindelijk ook voor allerlei plannen en wetten. We kunnen dus niet uit de wereld gaan. Als ik het RD van ruim een week geleden goed gelezen heb, werd daarin een beeld geschetst van de CU als een partij die zich fris en eigentijds en modern en vlot wil profileren. Dat zal heel veel mensen aanspreken, met daarbij gevoegd de persoonlijke uitstraling van iemand als Rouvoet.

Maar het blijft wel de vraag of deze weg ergens heen leidt. Het lijkt nu te kunnen, maar staat het er over vier jaar ook nog zo bij? Maar vooral deze vraag: kan Rouvoet, kan de CU accoord gaan met hetgeen er nu in het regeerackoord staat? Men zal hem en zijn partij er later nog vaak op aanspreken, dat hij onder de huidige status quo, die bestaat op het medisch-ethische vlak, zijn handtekening heeft gezet. Hij kan zich toch niet accoord verklaard hebben met de huidige praktijken in ons land? Dat zal hij dus niet gedaan hebben. Maar men zal hem er wel op aanspreken. Hier doet zich het probleem van het compromis voor. We gaan er allemaal op een bepaalde manier ook mee om. Maar kan dat wel? Als van der Vlies verklaart dat hij zijn handtekening niet kan plaatsen onder allerlei zaken, dan kunnen wij hem daarin goed begrijpen. En, zo kunnen we vragen, is er nu werkelijk wel zo heel veel bereikt? Ik vind dat allerlei organisaties op christelijk terrein te vroeg juichen. We moeten eerst nog zien dat er werkelijk in de praktijk iets verandert ten aanzien van de heikele punten die er zijn. Misschien is er in dit accoord ergens een notitie dat een handtekening niet betekent dat we het nu dus ook overal mee eens zijn en dat we overal achter staan. Ik hoop dat er zo'n bepaling is, want anders krijgt de CU hiermee nog grote moeilijkheden. Het zet mij en u nader aan het denken over onze positie in ons land. Ik wil niet

bij voorbaat een botte afwijzing laten horen, maar we moeten in ieder geval wel de euforie van het moment trachten af te remmen. Ik merk daarbij ook op, dat de CU wel opschuift in een richting die zich verwijdert van de Reformatische lijn. Ik vraag me daarbij af in hoeverre de Vrijgemaakten zich daarin kunnen vinden. Het lijkt geen grote problemen op te leveren.

Uiteindelijk blijft de vraag bestaan: Welke gemeenschap is er tussen het licht en de duisternis? Die vraag geldt ook naar ons toe. Dat maakt ons voorzichtig en moge ons op de knieën brengen om wijsheid van de Heere te begeren.

Guido de Bres kon slechts getuigen. Een heel andere situatie. Toch was de kerk van die dagen beter bij de les dan de kerken die wij met elkaar in dit tijdsgewricht vormen.

Den Haag

Vanwege het belang van de zaak ga ik op dit onderwerp nog even door. Ik moest denken aan de geschiedenissen der koningen van Juda en Israel. De kronieken laten verschillende modellen of gradaties zien van godsvrucht. Sommigen waren zeer godvruchtig, anderen waren daarentegen heel erg goddeloos. David en Hiskia en anderen munten uit in de vreze des Heeren. Achab en Achaz en anderen maakten het heel bont in het verlaten van de Heere.

Temidden deze beide duidelijke lijnen zijn er nu ook, die er schijnbaar wat tussenin staan. Het woord "volkomen" is in deze geschiedenissen een graadmeter van de wandel der koningen. Het gaat dan over koningen, die naast goede dingen ook allerlei zwakheden en zonden aan de hand hielden. David bidt meermaals om een volkomen hart voor zijn zoon Salomo (1 Kron.28:9 en 29:19). In 1 Kon.11:4 blijkt dan helaas dat het hart van Salomo niet volkomen was, omdat hij vreemde vrouwen aanhing en hun goden diende. Het hart van Abiam was niet volkomen met de Heere; hij wandelde in de zonden van zijn vader Rehabeam (1 Kon.15:3). Hier slaat de weegschaal door naar het negatieve. Bij Amazia slaat de schaal door naar de andere kant, hoewel er van hem geschreven staat dat hij deed wat recht was in de ogen des Heeren, doch niet met een volkomen hart (2 Kron.25:2). Met Asa stond het er ongeveer net zo bij: "de hoogten werden wel niet weggenomen uit Israel; het hart van Asa nochtans was volkomen al zijn dagen" (2Kron.15:17). In het volgende hoofdstuk blijkt dat de volkomenheid van Asa vlekken desondanks vertoonde.

Uit dit korte overzicht zien we dat er verschillend over deze koningen wordt geoordeeld. Soms overheersen de zon-

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
Girerek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar.
Advertenties € 0,38 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

den, soms drijft de vreze des Heeren toch boven. Maar in ieder geval wordt er wel verheugd gemeld dat het hart van een koning, ondanks allerlei zonden, volkomen was met de Heere. We mogen dus met een gerust hart ook het goede van deze coalitie noemen en daar blij mee zijn. Nôemen, niet roemen. Ik merkte al op dat er te veel roem is gehoord over het driemanschap uit den Haag. Thorbecke zei: Wacht op onze daden. En die zich aangorde, beroeme zich niet als die zich losmaakt. Maar we waarderen natuurlijk in hoge mate het goede dat er nu is. Geen D66-beginsel, maar een christelijke overtuiging. Een maand geleden heb ik reeds in die richting geschreven. Waardeer het goede, maar spreek erook van dat de hoogten niet worden weggenomen. We moeten er helaas zeker van uitgaan dat dat niet gebeurt. Maar bij de Heere is dat mogelijk. Optimisten spreken hier van een goed begin, maar dat lijkt me persoonlijk te vroeg gejuicht. Want bedenk nu wel, dat de Heere (en dat staat ook in de geschiedenissen der koningen) een volkomen hart eist.

Er staan dan nog enkele voorbeelden die misschien meespreken in dit verband. Ik noem de naam van Josafath en deze godvruchtige koning was in een bepaald opzicht laakbaar; hij werd daarover bestraft. Josafath sloot tot tweemaal toe een verbond, eerst met Achab (2 Kron.18) en daarna met Ahazia (2 Kron.20:35). De Heere heeft hem hierover ook bestraft. Is een regeerakkoord een verbond sluiten met de wereld? De Heere sprak: "Zoudt gij de goddeloze helpen en die de Heere haten liefhebben? Evenwel, goede dingen zijn bij u gevonden, want gij hebt de bossen uit het land weggedaan en uw hart gericht om God te zoeken" (2 Kron.19:2,3). Ook deze woorden stemmen tot onderzoek, niet tot voortijdige roem. Ik kan nauwelijks de reikwijdte van deze dingen overzien, maar het maant tot voorzichtigheid.

In de Schrift vinden we meer lijnen als we spreken over overheden. Ik denk dan aan de vorsten van Babel en later van de Meden en de Perzen. Daniël stond aan het hof en hij deelde daar in verantwoordelijkheden. We moeten wel bedenken dat het hier een tijd van ballingschap betreft. Er was sprake van een zekere dwang. Bij Daniël wordt heel duidelijk dat hij afstand neemt van de Babylonische cultuur en dat hij ten allen tijde frank en vrij opkomt voor de dienst van de Heere. Hij waagt het Nebukadnezar te vermanen, als hij zegt: "Breek uw zonden af door gerechtigheid". Hij kondigt Belsazar het oordeel aan vanwege zijn zonden. Toch functioneert hij aan het hof. Maar hij sluit de

gordijnen niet, als hij bidt om daarmee uit te spreken dat godsdienst een privé zaak is. Zijn houding wordt gekenmerkt door standvastigheid. Helaas kunnen we dat in onze tijd niet zeggen van ons als christenheid. We moeten allemaal bij Daniël in de leer, we hebben de resolute houding nodig van de drie jongelingen. Wij allen hebben daarin gezondigd en wij allen hebben het heilspoor verlaten. Maar daar moeten we nog wel weet van hebben. We moeten ook geen aanpassingen voorstaan, die een wankelende houding verraden. Als we bedenken hoe EO en CU toenadering tonen tegenover het COC (homobeweging), dan zien we wankelende en kantelende panelen. En dat gebeurt op andere terreinen bij mij en bij u ook. Maar laten we het nooit zegenen als verkregen voorrechten. Zonde blijft zonde.

In het Nieuwe Testament staan de overheden er niet bijster goed op. Ten ultimate wordt in het laatste Bijbelboek de overheid een antichristelijke macht. En wat is het kenmerk van deze overheid? Dit, dat alles en iedereen op de knieën valt voor de God dezer eeuw.

Er wordt rond het regeerakkoord door voorstanders gesteld, dat de medisch-ethische paragraaf niet het enige item is dat een christen moet bezielen. Men doelt dan op het sociale gevoel, dat een christen moet kenmerken. Het generaal pardon staat dan hoog op de agenda. Het vraagstuk is veel te massief om er alleen maar positief tegenover te staan. Toch behoort het bij een goede voorstelling van zaken dat we een plicht hebben tegenover de vreemdeling, ook vanuit de Bijbel gezien. Maar hoe staan we dan tegenover een dreigende islamitisering van onze samenleving? Dat is wel iets anders, maar het staat niet los van zaken als integratie. Als men echter zegt dat er nog andere vraagstukken zijn, waar een christen zich sterk in profileert, dan zou ik willen denken aan de werkelijk theocratische accenten, die een christen in de eerste plaats moet aanbrengen. Medisch-ethisch is nog

maar een afgeleide zaak van het eerste gebod, namelijk de rechte verhouding tot de Heere. Daarna volgen de andere zaken.

Het hoge ideaal van de theocratie komt in deze dagen wel heel slecht uit de verf.

Met dit alles spreek ik geen veroordeling uit van wat nu gebeurt. Maar ik pleit voor biddende afhankelijkheid. Bedenk dit: als we nu zaken weggeven, krijgen we ze nooit meer terug. Er kunnen twee dingen gebeuren: als de christenen in de politiek getrouw zijn, zal er een moment komen dat de wereld hen uitwerpt. Als ze ontrouw zijn, zal de afval hierdoor nog des te sneller voortgaan. Wat zal het zijn? Wij weten het niet. We kunnen alleen maar bidden tot de Heere om een volkomen hart voor onszelf en voor Rouvoet en allen die met hem zijn.

Trouwens, het komt erop aan dat u en ik getrouw zijn. We hebben al zo vaak een verbond gesloten. Toch zal de ware christen er geen vrede mee hebben, dat hij of zij een verdeeld hart heeft. Er wordt gebeden: Neig mijn hart en voeg het saam, tot de vrees van Uwe Naam. Ik heb deze dagen ook moeten denken aan mensen als van der Vlies en van der Staay. Ik zou me kunnen indenken dat ze door deze ontwikkelingen in een dubbel isolement terecht komen. Hun positie wordt nu extra gemarkeerd als "niet vele edelen, niet vele machtigen". Er kon ook, zo hoorden we deze dagen, geen subsidie af voor deze kleine partij. Ze staan echt buiten spell!

Hopelijk vinden zij rechte geestelijke steun in de woorden van de apostel, die toch ervan wist dat God het verachte heeft uitverkoren.... We hopen dat zij, maar ook de CU, daar persoonlijk kracht in mogen vinden. Dan geeft het niet waar we precies staan, maar dan zullen we toch mogen leren dat we alleen maar roemen kunnen in de Heere!

P. Roos

HARTELIJK, INDRINGEND ONDERWIJS

1 Tim. 6:7-11a

Weer spreekt Paulus in de meervoudsvorm. Daar acht op geven en bij te leven is noodzakelijk. Bijzonder voor de ambtsdrager. Beleving van wat men een ander voorhoudt en van wat vereist is, mag niet ontbreken. Wanneer dat ontbreekt dan staat men niet recht in de dienst van de Heere en dat geeft te denken, hoe rechtzinnig men ook wil zijn. Welke woorden vinden we in Timo-

theüs 6: "Wij hebben niets in de wereld gebracht, het is openbaar dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen. Maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmee vergenoegd zijn" (vs. 7 en 8).

Met deze woorden wil Paulus aantonen waarom er voor de godzalige alle reden is om vergenoegd te zijn. Zeker moet ieder mens, wie hij ook is, klein of groot, denken waar hij naar jaagt. Waar liggen voor mij de accenten? Waar is mijn stre-

ven op gericht? In zijn dwaasheid kan de mens, ook de kerkelijke mens bezig zijn. Hij kan een trouw lid zijn van de vereniging 'halen, hebben en houden.' Laten we goed onthouden zegt Paulus: niets werd meegebracht tot we op de wereld kwamen. We bezaten niets toen we geboren werden. Nu kan er in het leven veel ontvangen worden. Het bezit, het vermogen, kunnen behoorlijk zijn. Zelfs kan het komen tot een onbezorgd leven. Maar hoe het leven ook geweest is, er komt een einde aan. Paulus wijst op een ontzaggelijke werkelijkheid: het is openbaar dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen. We kunnen de praktijk lezen in Gods Woord en in de wereldgeschiedenis. Het geldt rijken en bedelaars. We kunnen het rondom ons zien. Zoals men geboren is, sterft men ook weer. In de begrafenis kist kan veel gelegd worden, maar een overledene heeft er niets aan. Het heden behoort voorgoed tot het verleden. Alles laat de mens achter. Hij moet zelf alles loslaten en aan anderen overgeven. Is nu Paulus in zijn spreken een oer-pessimist? Neel! Een realist, met een vaste levensgang. Alles te bezitten als niet bezittende. Paulus wijst daarop in de eerste brief aan de Corinthiërs, hoofdstuk 7. Wat hij zegt betreft hij op heel het leven. Het staan en gaan in de wereld. Men mag trouwen, verdriet hebben, blij zijn, goederen aanschaffen, zich inspannen voor, woekeren met de gaven en talenten die men heeft. Dit laatste moet zelfs gebeuren. Ook voor de gemeenschap waarin men staat. Vandaar dat het woord kosmos wat Paulus gebruikt een woord is waarin alles wat tot het aardse leven behoort is samengevat en dienen mag het aardse bestaan en waar mogelijk is het te verbeteren. In de brief aan Timotheüs schrijft Paulus: dat alle schepsel Gods, dit is alles wat uit Gods hand is gekomen, door Hem geschapen of ingesteld is, goed is. Er is niets verwerpelijks met dankzegging genomen zijnde. Want het woord geheiligd door het Woord van God en door het gebed, 1 Tim. 4: 4 en 5. Er zijn dus twee criteria voor het gebruik van de goede gaven van de Heere: namelijk het Woord van de Heere en het gebed tot de Heere. Dit mag nimmer vergeten worden. Het pastorale hart van Paulus spreekt in de woorden: gebruik de wereld als niet misbruikend, want de gedaante van deze wereld gaat voorbij (1 Cor. 7:31). Laat alles wat tot de wereld behoort u niet zo in beslag nemen, dat ge er niet buiten kunt en eraan verslaafd raakt, want alles is betrekkelijk, alles is tijdelijk. Het zal eenmaal voorbij zijn. Maar zegt Paulus, het Godvrezende leven is blijvend en zegent ons leven, bevrucht ons leven. De zorg van de Heere is er. Vandaar dat Paulus

schrijft: als wij voedsel en deksel hebben, zullen wij daarmede vergenoegd zijn (vs. 8). Maar, werkt deze opmerking geen lijdelijkheid in de hand? Zorgeloosheid zonder enig verantwoordelijkheidsbesef? Beslist niet! We moeten goed op ons laten inwerken wat Paulus bedoelt. Niet in zijn gedachten, maar in zijn woorden ligt de wil van de Heere vast: vergenoegd zijn met, tevreden zijn met. We kunnen ermee volstaan namelijk: eten en drinken, dagelijks voedsel, kleding, behuizing en levensonderhoud. Daarmee wordt niet aangegeven dat verandering of verbetering wanneer het nodig blijkt te zijn uitgesloten is. De vraag dient gesteld te worden hoe het met onze tevredenheid staat. Onze tevredenheid mag niet liggen in onze rijkdom, welvaart, overvloed of luxe, in een nog groter huis, nog luxere kleding, nog duurere kleren voor onszelf en voor onze kinderen. Het opgaan in vakanties, het benadrukken van waar we naar toe gaan of waar we geweest zijn, niet denkend aan anderen die veel moeten missen of zich dit of dat niet kunnen veroorloven. Wanneer ons streven, ons jagen naar, of het hebben van eens wegviel, zouden we ons dan ongelukkig voelen? Is dit zo, dan is te vrezen dat we niet rijk zijn in de Heere en met de Heere. De Heere Christus zegt met nadruk: vergadert u geen schatten op de aarde, maar in de hemel. Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn (Matth. 6: 20 en 21). We kunnen onze identiteit hoog houden en onze schat kan liggen op de aarde. Hoe vermanend en onderwijzend spreekt Gods Woord allereerst tot kerkmensen, tot ambtsdragers. Want die bezitten Gods onfeilbaar Woord. Het Woord spreekt hen allereerst aan, ook waarschuwend! Welk een ontzaggelijke dingen schrijft Paulus in de verzen 9 en 10. Hij waarschuwt tegen het ingekapseld worden door meer en meer, in welke vorm ook. Het gaat over het blijvend jagen zonder dat er bezinning komt, laat staan inkeer, de ware bekering. Men zal beslist wegzinken in verderf en ondergang. Publieke zonden kunnen zelfs gezien worden met al de gevolgen van

dien. Met nadruk zegt Paulus: maar gij o mens Gods, vlied deze dingen (vs 11a). Maar Timotheüs is er toch? Wat we willen zeggen kan waar zijn of is zelfs waar. Maar de Heere zegt: die staat zie toe dat hij niet valle. Het voorzichtig wandelen is geboden daar de dagen boos zijn. De Heere Christus zegt: waakt en bidt opdat gij niet in verzoeking komt. Wat Paulus verder schrijft mag ons niet ontgaan, bijzonder ambtsdragers niet. Gij, o mens Gods, vlied al deze dingen (vs. 11a). Ontvluchten is noodzakelijk. Want geldgierigheid is een wortel van alle kwaad. De gevolgen ervan blijven niet uit. Het jagen naar meer verrijkt je leven niet. Wanneer men geestelijk leven kent, treedt er verschraving in. Het spreken over het geloof kan blijven, maar de verdieping van het geloofsleven wordt niet gekend. Het komt aan op een leven in de vreze des Heeren. Daar Timotheüs ook een mens is, wordt hij door Paulus gewaarschuwd. Maar bijzonder geldt het omdat hij een mens Gods is. Welk een naam! Welk een aanspraak! Timotheüs behoort aan God de Heere. Door wedergeboorte is hij een mens Gods geworden. Bovendien is hij door de Heere geroepen om dienaar van het Woord te zijn. Hij is een ambtsdrager des Heeren. Welk een goddelijke adel. Die adelom verplicht. Maar er is ook een grote bemoediging voor het persoonlijk en ambtelijk leven. De Heere kwam in het leven. Daar mag in de strijd, temidden van verzoeken, de Heere op gewezen worden. Heere, U riep. Heere, gedenk! Heere, help. Aan die beleving zijn ook de ware dienstknechten des Heeren te herkennen. We lezen het in de Heilige Schrift. We bemerken het wanneer we levensgeschiedenissen nagaan van Gods knechten. We worden niet alleen gewezen op hun leer, bijvoorbeeld de leer van Calvijn of van de puriteinen, maar ook op hun leven. Hun geestelijke beleving. Persoonlijk en ambtelijk. Of dit in onze tijd sterk spreekt? Het is te betwijfelen. Laten we dit onthouden: godsvrucht adelt het leven. Bevinding is een bewijs van leven, van Bijbels, geestelijk leven.

M.C. Tanis

WAARHEID EN GEWETEN

'maar door openbaring der waarheid onszelf aangenaam makende bij alle gewetens der mensen in de tegenwoordigheid Gods' (2 Cor. 4:2b). (woorden overdacht bij de bevestiging van ds. J.M.J. Kieviet in Dordrecht-C, op vrijdag 26 januari 2007).

Wat de rechte prediking is, is niet met

een enkel woord te zeggen. Daar zitten veel te veel kanten aan, zoals onder andere ook het Formulier voor de bevestiging van de dienaren des Woords laat zien. In een korte bevestigingspreek kan er dus ook lang niet alles van gezegd worden. Slechts een enkele kant van de zaak kan worden belicht. Het aspect van de prediking als openbaring van de

waarheid en het effect daarvan op het geweten.

Paulus' apostelschap wordt in Corinthen aangevochten. Er is verzet tegen hem. Dat geeft hem gelegenheid om nog eens duidelijk te zeggen wie hij is en wat hij doet. Dat doet hij niet zozeer om zichzelf te verdedigen. Wat de mensen van hem zeggen is ook niet het belangrijkste. Hij weet dat het de Heere is die hem oordeelt. Maar als Paulus toch de aantijgingen weerlegt dan doet hij dat omdat hij niet wil dat het Evangelie op de een of andere manier schade zou lijden. Mensen moeten niet geloven dat hij het Evangelie te koop draagt (2 Cor. 2:17). Alsof het koopwaar is.... Dat zou de waarachtigheid van Gods Woord aantasten en daartegen komt de apostel in het geweer.

Als hij dan schrijft over wie hij en wat hij doet, weet hij dat hij dit schrijven mag en kan met God als zijn Getuige. Tevens geeft hij aan wat elke rechte dienaar des Woords hem zou moeten kunnen nazeggen. En dat zijn dan tevens dingen die een gemeente moet weten om dit ook van de dienaar te mogen verwachten.

Wat niet

Wat is het dan wat Paulus doet? Dat geeft hij aan in 4:1,2. Eerst een enkel woord over wat hij **niet** doet (de tekstwoorden beginnen immers met 'maar').

Hij vertraagt niet. Dat is: hij faalt niet; hij doet de dingen niet verkeerd; hij gebruikt geen kwalijke praktijken. Wat hij daar dan mee bedoelt werkt hij uit door drie dingen te noemen.

1. Hij verwerpt de bedeksels der schande.

Dat zijn de dingen die in het geheim gedaan worden omdat de bedrijver ervan zich er eigenlijk voor schaamt als het bekend zou worden. Stiekeme dingen, zoals het hebben van een dubbele agenda. Om een voorbeeld te noemen: net doen als het om het heil van mensen gaat, maar ondertussen eigen roem promoten. Een schoon gelaat tonen, maar heimelijk andere bedoelingen hebben. Dat soort praktijken heeft Paulus echter verre van zich geworpen. Hij wil daar niet van weten, omdat hij doorzichtig wil zijn.

2. Hij wandelt niet in arglistigheid.

Dat is stiekemigheid, leepheid. Iemand die in arglistigheid wandelt is iemand - zo wil het woord eigenlijk zeggen - die alles wel wil doen om zijn doel te bereiken. Elk middel is hem goed genoeg, eerlijk of desnoods oneerlijk. Dat is iets van de duivel, die op deze manier Eva verleidde (2 Cor. 11:3). Dat was meer-

malen ook de methode die door de Joden gebruikt werd tegenover Jezus (Luk. 20:23). Maar Paulus mag zeggen dat hij zo niet doet.

3. Hij vervalst het Woord Gods niet.

Vervalsen is aanpassen, vermengen; er bedriegelijk mee omgaan, jezelf ermee zoeken. Bijvoorbeeld door te zeggen wat mensen willen horen om hen te behagen en bij hen in het geveel te komen.

Al deze dingen horen niet thuis in de dienst des Heeren. Zo werkt men heel vaak wel in de politiek. Ook in de kerkpolitiek. Zo werken de manipulators. Maar in de kerk komt het op oprechtheid aan.

Paulus gaat anders te werk. Dat is overigens niet anders dan enkel genade. Hij is niet boven de verleiding verheven om ook op kromme wegen te gaan. Het is dan ook genade dat God hem voor dergelijke streken bewaart. Wat hij wel doet en waarvan hij vrijmoedig getuigenis van mag afleggen, kan hij dan ook alleen maar zeggen tot roem van Gods genade.

Wat wel

Wat hij wel doet omschrijft hij met de woorden 'openbaring der waarheid'. Met 'waarheid' bedoelt hij Gods waarheid, zoals de Heere die geopenbaard heeft in Zijn Woord. De dingen die daarom onder ons volkomen zekerheid dienen te hebben. Het is ook de waarachtigheid. Waarheid zijn de dingen die voor honderd procent betrouwbaar zijn omdat ze vast staan. De enige betrouwbare boodschap in het midden van een verleugende wereld.

Waarheid is dus alles wat God heeft geopenbaard omdat de mensen dat moeten horen. Niet per se omdat ze dat willen horen. Tussen die twee kan best heel wat verschil zitten.

Het centrale punt in deze waarheid is Hij Die Zichzelf de Waarheid heeft genoemd. Die gekomen is om aan de Waarheid getuigenis te geven. Die vol van genade en waarheid was. Dat is Christus Zelf. Om Hem gaat het Paulus. Hem openbaart hij.

Openbaren is hier: zichtbaar maken; laten zien. Paulus is dus bezig de waarheid te laten zien. Kan de waarheid dan gezien worden? Niet door iedereen. Mensen zijn van nature blind. Dat gold van Paulus ook. Er was een tijd dat hij de waarheid beslist niet zag en ook niet zien kon. Dat was vóór zijn bekering. Toen wist hij van de waarheid niets al dacht hij dat hij anderen ver vooruit was. Pas

toen God hem barmhartigheid bewees (vs.1) gingen zijn ogen open. Toen pas begon hij echt te zien wat waarheid is en Wie de Waarheid is. En zo heeft Gods genade hem ook in staat gesteld de waarheid voor anderen zichtbaar te maken.

Hoe doet hij dat? Door niets te verbergen of weg te houden van wat God heeft geopenbaard. Door de dingen zo duidelijk mogelijk te zeggen en niet in een soort geheimtaal te spreken en de dingen nodeloos ingewikkeld te maken. Ook door met innerlijke betrokkenheid te spreken zodat voor ieder duidelijk is dat de waarheid hem zelf ook zeer ter harte gaat. Paulus gelooft wat hij preekt. En als hij over Christus, de Waarheid, spreekt dan doet hij dat met de grootste liefde tot Hem. Dan schildert hij Hem als het ware voor ogen (Gal. 3:1), zodat mensen Hem kunnen zien... Maar dan hebben zij ook geopende ogen nodig.

In dit werk richt Paulus zich natuurlijk op het verstand van de mensen: ze moeten er immers wat van gaan begrijpen. Hij richt zich ook op hun gevoel, want de boodschap mag best emoties oproepen. Hij richt zich ook op de wil, want tenslotte gaat het erom dat er een keer een keus gemaakt wordt. Maar waar Paulus zich vooral op richt is op het geweten. Want het geweten met name kan door de waarheid geraakt worden.

Ons geweten houdt ons verantwoordelijk voor God. Het is wel genoemd 'Gods stadhouder'. Dat geweten zoekt Paulus te bereiken en mee te krijgen en zo kan hij zeggen in zijn prediking: U bent het met mij eens, nietwaar? U weet zelf wel dat God gelijk heeft als Hij zegt dat u zondaar bent en dus verloren. Ook als Hij zegt dat u bekeerd moet worden en dat u een Zaligmaker nodig hebt.

Voor de prediker is het een groot voordeel dat hij het geweten van hen die hem horen mee heeft. Daarom is het wijs wat Paulus doet: zich richten tot het geweten, zowel van bekeerde als van onbekeerde mensen. Zo worden de mensen niet vrij gelaten. Zo zit de prediker hen achterna totdat ze zich gewonnen geven. Dat kan met de waarheid!

Op deze manier zoekt Paulus zichzelf aangenaam te maken, zegt de tekst. Is hij dan toch bezig met pogingen om mensen te behagen en de gevierde prediker te worden? Nee, versta dit niet verkeerd. Het woord 'aangenaam' zou ons op een verkeerd spoor kunnen zetten. Nee, Paulus zoekt niet de gunst van mensen. Wat hij wel zoekt is het Woord aanvaardbaar te maken. Hij maakt de

waarheid zichtbaar op een manier dat de hoorder zegt: Dat is waar. Die kan er dan niet meer onderuit, maar moet zich eraan gewonnen geven. En zelfs als hij zich er niet aan gewonnen geeft weet hij van binnen dat hij in zijn ongehoorzaamheid veroordeeld is. God heeft wel degelijk gelijk!

Zo preekt Paulus. Dat kan gevaarlijk zijn. Dat kan hem zijn positie kosten. Dan namelijk als mensen over hun geweten heen werken en het tot zwijgen brengen. Het is ook moeilijk omdat de prediker zijn eigen geweten in het gericht dient te betrekken. Hij dient zelf ook luisteraar te zijn.

Het enige recept voor zulke getrouwe dienst is: beseffen dat we staan in de

tegenwoordigheid van God. Voor Gods aangezicht; onder Zijn ogen. Juist in de uitoefening van het ambt verkeert Paulus daar, samen met de gemeente die hij dient. Dat legt een geweldige verantwoordelijkheid op ons. Wie zou niet beven? En ook: Wie is bekwaam? Deze overtuiging dient ons werk meer en meer te stempelen. Dat dient ook te leiden tot de beleving van onze diepe verantwoordelijkheid. Dan zullen we ons ook op de ontmoeting met de Waarheid voorbereiden, hetzij onze plaats op de preekstoel, hetzij die in de kerkbank is. Vanaf beide plaatsen loopt er een rechte lijn naar Gods rechterstoel.

P. den Butter

HET EVANGELIE VAN DE HEERLIJKHEID VAN CHRISTUS

Samenvatting van de intrepreek van ds. J.M.J. Kieviet te Dordrecht-Centrum op 26 januari 2007.

"Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus, de Heere, en onszelven, dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil." (2 Korinthe 4: 5)

Het Evangelie van de heerlijkheid van Christus [4: 4], zo typeert de Paulus de boodschap van Gods genade. Ze is hem overgeleverd en hij mag haar verkondigen. Dat Evangelie wordt weliswaar verdacht gemaakt. Weliswaar vindt in Korinthe rond de apostel een lastercampagne plaats, als zou hij met behulp van allerlei sluwheid het Woord van God vervalsen, als zou hij eigen eer en roem op het oog hebben. Het mag allemaal zo zijn. Maar, schrijft Paulus, ik laat me door dat alles er niet van weerhouden om het Evangelie te verkondigen, "het Evangelie van de heerlijkheid van Christus."

"Wij prediken niet onszelf!", zegt hij. Het tegendeel wordt beweerd. Het is een van de beschuldigingen die in zijn richting worden geuit. De apostel daarentegen: "Wij prediken niet onszelf, maar wij prediken Christus!" Niet eigen inbeelding, maar de waarheid van Christus! Niet eigen gronden, maar het welbehagen van God de Vader door Christus! Niet eigen prestaties, maar goddelijke genade betoond door de Heere Christus! Niet eigen bevinding, maar het werk van de Geest van Christus! Niet een eigen weg, maar de heilsweg van Christus! Kortom: niet eigen persoon en positie, maar de eer van Christus! En daarin van de drie-enige God.

Eens is de hemel gescheurd. Het was toen de Heere Jezus zich diep neerboog in het water van de Jordaan, waarin Hij gedoopt werd. "Aldus betaamt mij alle gerechtigheid te vervullen", zo luidde Zijn belijdenis. "Het doel van Mijn komst is om de wil van Mijn Vader te volbrengen. En zo de zaligheid te verwerven. Om te zoeken en zalig te maken dat verloren is..." En toen was het de heilige Vader in de hemel Zelf die daaraan Zijn goedkeuring verleende. Het klonk uit de hemel: "Deze is Mijn Zoon, Mijn geliefde, in Wie Ik Mijn welbehagen heb." Als teken daarvan daalde de Heilige Geest als een duif op Hem neer. De Vader gaf er getuigenis van dat de Naam van Zijn Zoon de enige is waardoor wij moeten zalig worden! De zaligheid is in geen ander! Daarom is er geen ander Evangelie dan het Evangelie van Christus. Daarom mag er niemand anders gepredikt worden dan Christus Jezus, de Heere.

inhoud van de prediking

Wat moet er gepredikt worden? Dat zien we in de namen die in onze tekst worden genoemd.

Allereerst **Christus**, de Gezalfde door de Vader. Gezalfd met de Heilige Geest als de hoogste Profeet en Leraar, als de enige Hogepriester en als de eeuwige Koning. Zo heeft de Heere Jezus Zichzelf gepresenteerd in de synagoge van Nazaret: "De Geest des Heeren is op Mij. Daarom heeft Hij Mij gezalfd. Hij heeft Mij gezonden om aan de armen het Evangelie te verkondigen [Profeet], om te genezen die gebroken zijn van hart [Priester] en om de gevangenen loslating te prediken [Koning]."

Wie is er die van zijn vleselijke verblinding en onwetendheid bevrijd wil worden? Hebt u wijsheid nodig, kennis in de zaken van de zaligheid, verlichting van uw verduisterd verstand? Zie, Deze is het! Wij prediken u Christus, de **Profeet**, die het zegt: "Ik zal u onderwijzen en Ik zal u leren van de weg die u gaan moet. Ik zal raad geven. Mijn oog zal op u zijn!"

Is het uw gebed: "Heere, verlos mij van Mijn zonden. O God, wees mij, de zondaar genadig..." Zie, Deze is het! Wij prediken u Christus, de **Priester**, Wiens bloed van alle zonden reinigt. Die een volkomen gerechtigheid heeft verworven, voor Wie niemand een te groot zondaar is om door Zijn bloed gered en gezaligd te worden. Het offer van Zijn bloed is van oneindige kracht en waardigheid, overvloedig genoegzaam tot verzoening van de zonden van de gehele wereld.

Kampt u met de weerstanden in uw hart? Voelt u wel aan waar het heen moet, maar hebt u uw eigen wil zo tegen? Of voelt u de doodvijanden van uw ziel op u afkomen, de duivel, de wereld, uw eigen boze hart... Ik ken iemand die ze overwinnen kan. Zie, Deze is het! Wij prediken u Christus, die de **Koning** is! Hij kan volkomen zalig maken! Wat Zijn liefde wil bewerken, dat ontzegt Zijn vermogen Hem niet...

Daarop wijst ook die tweede naam: **Jezus**. "Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden." Hij is de volmaakte Zaligmaker. Hij is ook de enige Zaligmaker. Bij niemand anders hebben we de zaligheid te zoeken of te vinden. Bij Hem is kracht tegen de zonde. Bij Hem is vergeving van de schuld van de zonde. Bij Hem is reiniging van de smet van de zonde. Bij Hem is overwinning over de kracht van de zonde. Bij Hem is bevrijding van de straf op de zonde.

Wat zouden we anders wensen? U kunt het toch wel begrijpen dat Paulus het zegt en dat ik het hem vanavond nazeg: Wij prediken niet onszelf, het zou wat... Maar wij prediken Christus Jezus! Wij prediken deze Zaligmaker. Er is een gestorven en opgestane Zaligmaker voorhanden! Bij Wie heil is, al is het voor de ellendigste van alle zondaren.

Hij is een Zaligmaker van verwerving, Hij is tevens een Zaligmaker van toepassing. Want tot Zijn zaligmakende bediening behoort ook dat Hij mij door Zijn Geest bekend maakt met mijn verloren staat voor God, dat Hij mij doet wanhopen aan een heilsweg vanuit mezelf en dat Hij mij oog geeft voor en uitdrijft naar Hemzelf.

Deze Christus Jezus heeft niet alleen twee heerlijke namen, Hij heeft ook een

titel: **Heere, Kurios**. Het is de aanduiding voor de heilige God Zelf. Deze titel is aan Hem gegeven: Jezus is Kurios! Hij is de Heere, de Gebieder over alles wat is.

Wij prediken Christus Jezus, de Heere! Opdat er zondaren gered worden. Getrokken uit het verderf waar ze zich van nature bevinden en overgebracht in het rijk van Gods genade. En opdat geredde zondaren bij de verkregen verlossing bewaard blijven. De Heere voltooit Zijn werk. Het onderhouden van Zijn werk doet Hij niet minder door datzelfde Evangelie!

"Het is niet genoeg om Christus te preken en uit te leggen wie Hij is. Maar bij de uitleg moet ook de toepassing zijn ten dienste van het volk van God. Opdat zij ervan overtuigd zijn dat ze deel hebben aan Hem. Er moet sprake zijn van lokken, want preken is dingen naar hun hart. Predikanten zijn vrienden van de Bruidegom, die het huwelijk tussen Christus en Zijn Kerk tot stand moeten brengen. Daarom moeten ze niet alleen de rijkdommen van de Bruidegom Christus laten zien, maar eveneens een huwelijksaanzoek doen. Ja, ze moeten alle gaven en talenten die God hun gegeven heeft gebruiken, om Christus en Zijn Kerk bij elkaar te brengen" [Richard Sibbes].

instrument van de prediking

"Wij prediken niet onszelf!", zegt Paulus. "Wat heb ik over de kruier te praten als ik voor mijn Weldoener sta!" [Kohlbrugge].

Maar nu lezen we verder in onze tekst: "... en (wij prediken) onszelf, dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil!" Dus Paulus preekt toch zichzelf? Zo lijkt het. Maar, vergis u niet. De apostel komt niet met zichzelf om te heersen, maar juist om te dienen: "uw dienaars..." Het woord dat hier gebruikt wordt, duidt op een slaaf. Slavendienst, daartoe is de apostel bereid in de gemeente van Korinthe. Een slaaf om Jezus' wil. Paulus' dienen van de gemeente, zijn slaaf-zijn is geheel en al bepaald door zijn slaaf-zijn van Jezus Christus. De gemeente kan en mag van hem geen andere dienst verwachten dan die welke voortvloeit uit zijn dienstbaarheid aan Christus.

Zo geldt het nog voor de dienaar van het Woord. Hij is temidden van de gemeente de dienaar van het Woord, de dienaar van Christus en Zijn Evangelie. Hij heeft mij gezonden. Hij heeft mij de lastgeving van het Woord op het hart gelegd. Hem ben ik gehoorzaamheid schuldig. Hem ben ik ook verantwoordig schuldig. Het bloed van uw zielen zal Hij van mijn hand eisen. En daarom: ik ben wel uw dienaar, uw dienaar te al-

ler stond. Maar u bent niet mijn meester. Eén is mijn Meester. En dat is Christus, Wiens Evangelie ik heb te verkondigen, in het openbaar en bij de huizen.

Ik vraag u om mij zo te ontvangen. Als uw dienaar om Jezus' wil. Ter wille van Hem die onder ons Zijn zaligmakerswerk wil doen. Zo ontvang ik op mijn beurt u en jullie. Als de gemeente des Heeren waar Christus door Zijn Geest werken wil. Door Zijn Woord, door de dienaren van Zijn Woord. Met nadruk belijd ik: Hij heeft mij niet nodig. In geen enkel opzicht. Maar ook dit: Hij zendt goeder-tierenlijk verkondigers van de zeer blijde boodschap tot wie Hij wil en wanneer Hij wil. Opdat de mensen tot het geloof worden gebracht. Opdat ze tot de kennis van het Evangelie van Christus worden gebracht.

Wat is de taak van die dienaar? Onze tekst zegt: hij moet preken. Het is een

DR. H.F. KOHLBRUGGE OP DE KANSEL VAN VIANEN, 150 JAAR GELEDEN (11, SLOT)

Adam en zijn vrouw hebben het gebod van de Heere overtreden. De slang verleide de vrouw door haar te doen geloven dat ze als God zou zijn. Zo werd haar hart aan het wankelen gebracht. De vrucht die haar verboden was, nam ze. Ze gaf ook haar man en ook hij nam van de verboden vrucht. Ze vergaten dat het geluk van hun leven gelegen was in het houden van Gods gebod en de dood in de overtreding van het gebod. Zo kwam de zonde in de wereld. En zo kwam de dood in het leven van de mens.

Maar God, in Zijn grote ontferming, zoekt de gevallen mens op. Hij is de eerste. Adam komt niet tot Hem, maar Hij komt tot Adam en de vrouw. Daarmee betuigende dat Hij wil zalig maken. De Heere roept hen uit het struikgewas waarin ze zich hebben terug getrokken. Hij ontdekt hen aan hun zonde. "Gods uitverkorenen worden langs geen andere weg gerechtvaardigd en zalig gemaakt dan dat de Heere hun na begane overtreding voor de ogen van de ziel en het geweten brengt."

De Heere schenkt hun de belofte van het komende Zaad. Hij zal vijandschap zetten. Adam en zijn vrouw zijn gevallen voor diens verleiding. Maar Deze zal hem weerstaan, ja Hij zal hem overwinnen. En zo zullen ze door Hem de zaligheid ontvangen. Adam en zijn vrouw hebben deze genadige toezegging van de Heere geloofd. "Aangezien nu Adam in God geloofde, zoals hij het in de naamgeving van Eva aan de dag legde, zo is dit hem, gelijk ook zijn vrouw, tot gerechtigheid gerekend."

werkwoord dat herinnert aan de taak van een heraut. De man die berichten van zijn Koning moet overbrengen aan het volk. Deze heraut spreekt met gezag. Maar niet met zijn eigen gezag. Het is gezag, ontleend aan dat van zijn Zender. Hij mag en moet zeggen: alzo spreekt de Koning! Als hij spreekt overeenkomstig het woord van de Koning, is het ook het Woord van de Koning!

Hij hoeft niet aan zijn hoorders te vragen wat ze willen horen. Hij moet het woord dat hij brengt ook niet aan zijn eigen voorkeuren ontleenen. Maar hij moet zijn oor te luisteren leggen bij Hem die hem zond.

Zo, gemeente, wil ik in uw midden zijn. Als een die dient. En als een die spreekt, niet meer en niet minder dan het Woord van de Koning! En de Heilige Geest neige onze harten om het Woord van Christus zo ook te ontvangen.

evangelieprediking

In de serie artikelen die aan dit slotartikel voorafgingen, hebben we geluisterd naar de preek van dr. H.F. Kohlbrugge die hij op 29 juni 1856 hield in de kerk van Vianen. De tekst was het hele hoofdstuk Genesis 3. In die preek klinkt de heilsboodschap van zonde en genade helder en krachtig door. In zeven punten liet Kohlbrugge de weg der zaligheid aan zijn talrijke hoorders zien. En hij spreekt nog nadat hij gestorven is. Het was aan Kohlbrugge gegeven om een diep en helder inzicht te hebben in de verborgenheden van het Koninkrijk Gods. Hij had het Woord der waarheid leren kennen in een weg van diepe aanvechting en vertwijfeling. Het was hem tot een machtig wonder geworden dat God zondaren zoekt. De Heere zoekt een hart dat zo leeg en arm is dat Hij er helemaal in wonen kan. Waar niets is, daar wil God alles zijn. Om Zijns Zoons wil. Dat Evangelie heeft Kohlbrugge al in Genesis 3 verstaan.

Op de hem eigen wijze vertolkt hij het in zijn talloze preken en brieven. En zo ook in deze heerlijke predikatie in Vianen. Het bijzondere van deze preek is wel, zo vind ik, dat bijkans alle snaren van zijn Evangelieviool erin meeklinken. De diepe val van de mens, maar ook Gods opzoekende liefde.

Gods heilig gebod, maar tevens het onvermogen en de onwil van de mens om naar Gods Wet te leven. Het eeuwig Evangelie van goddelijke ontferming, en de weg van Gods Geest in het mensenhart. De weldaad van de rechtvaardig-

ging, maar niet minder het leven van de heiligmaking.

Aan dat laatste geef ik in deze laatste bijdrage nog aandacht. Het betreft het zevende en laatste punt van Kohlbrugge's preek: *het leven des geloofs, of hoe het gesteld is met de voortgezette heiliging en met de ware dankbaarheid.*

de goede keus

Adam en Eva hadden de belofte van het komende Zaad ontvangen. Gaan zij nu rechtstreeks naar de hemel?, zo vraagt Kohlbrugge zijn gehoor. Neemt de Heere hen nu weg opdat ze direct in de hemelse zaligheid zouden delen? Nee, zegt hij, "er is nog een weg van heiliging te bewandelen." Veel eeuwen later zal de Heere Jezus het bidden in Zijn hogepriesterlijke gebed: "Vader, Ik bid niet dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van de boze." De wereld is het gebied waar de boze lijkt te heersen. Het is als de woestijn waar het volk Israël doorheen moest, op hun weg naar het beloofde land. Dat land ligt klaar om hen te ontvangen. En ze zullen het ook zeker beërven. Maar eerst is er nog de weg door de woestijn. Die weg moet gegaan worden, in geloof en in volharding. Het is het leven der heiligmaking.

Het is in dit verband dat Kohlbrugge spreekt over 'de keuze' die in het leven van Gods kinderen een plaats krijgt. Dat klinkt uit zijn mond wat vreemd. Hij is immers de prediker die altijd weer de nadruk legt op de eenzijdigheid van Gods genade. De Heere is de eerste en Hij is de laatste in het behoud van de zondaar. De zaligheid is uit Hem en door Hem. Daar levert de mens geen enkele bijdrage aan. Zo preekt Kohlbrugge over het zalig worden. En nu spreekt hij toch over een keus.

Ja, let wel op hoe hij dat doet. "De kennis en de keuze van het goede, de kennis en de verwerping van het kwade was in Christus en is in de gelovigen niet zonder grote duisternissen en zielenworstelingen." Kohlbrugge wijst ook in dit opzicht helemaal terug naar het werk van de Heere Jezus. Toen Hij Zijn zaligmakerswerk op aarde deed, was Hij helemaal gehoorzaam aan Zijn Vader. Hij heeft gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden. Het was Zijn spijze te doen de wil van Zijn Vader in de hemel. De liefde voor de Wet van Zijn Vader brandde in Zijn binnenste. Welnu, dat is het behoud van de zondaar. Niet diens eigen keuze, want de keuze van de gevallen mens is altijd tegen God. Maar nu heeft Hij een Zaligmaker die de Gode welgevallige keuze heeft gedaan. "Bij Hem was de kennis in de keuze en in de

uitvoering volmaakt. Bij de gerechtvaardigden is zij volmaakt door genadige toerekening, door heiliging des Geestes en besprenging met Zijn bloed."

In het leven van Gods kinderen zal het er zijn: de hartelijke keuze voor de Heere en Zijn dienst. Maar, zo bedoelt Kohlbrugge, ze zal er slechts zijn indien en in zoverre zij het geloof oefenen op het volbrachte en volkomen werk van Christus, hun Zaligmaker. In zichzelf zijn ze geheel vleselijk. Hun oude Adam is nog niet gestorven. "Wat ik wil, dat doe ik niet, maar wat ik haat, dat doe ik. Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, niets goeds woont. Het willen heb ik wel, maar het volbrengen van het goede vind ik niet."

Kohlbrugge wijst erop dat vlees en Geest tegenover elkaar staan. In het leven van Gods kind zou het vlees de overhand hebben als God de Heere er niet in genade en trouw in voorzien had. Als hij aan zijn eigen krachten zou worden overgelaten, dan zou hij in de genade niet kunnen blijven. Uit oorzaak van de overblijfselen van de inwonende zonde zou hij zomaar afvallen en uit het geloof uitvallen.

Het wijst ons erop, zegt Kohlbrugge, hoe diep de mens van God is afgevalen. Hoewel hij is wedergeboren, gerechtvaardigd en geheiligd, kan ook Gods kind uit zichzelf niet anders "dan met opgeheven hand naar die middelen grijpen en zich daarvan meester maken, waardoor hij meent zichzelf van het leven te verzekeren. Hoe vijandig is de gezindheid van alle vlees, ook in de wedergeborenen, tegen God, de God van volkomen zaligheid" [74]. Daarentegen, "welk een ontferming dat God de Heere met de uitverkoren mens een weg gaat, waarbij hij niet kan doen wat hij wil, maar Gods raad moet dienen! Zo is het enkel en alleen genade waardoor hij zalig wordt, en blijft de gerechtvaardigde Gods maaksel, geschapen in Christus Jezus, om goede werken te doen, die God tevoren bereid heeft, opdat de uitverkoren mens daarin zou wandelen" [75].

het dankbaarste schepsel

Waarin bestaat nu de ware dankbaarheid? In zijn boekje dat toelichting geeft op de Catechismus vraagt Kohlbrugge bij zondag 32: "Wat is het dankbaarste schepsel?" Het antwoord is: "De hond." "Waarin zal uw dankbaarheid bestaan? Daarin, dat ik bij de genade blijf, gelijk de hond bij zijn meester, en mij altijd weer opnieuw tot deze genade begeef om genade, en dus bij de verlossing, met welke ik om niet verlost ben, blijf en volhard."

In dezelfde lijn spreekt Kohlbrugge aan

het slot van deze preek. Ook in het leven der dankbaarheid en der heiligmaking wil de Heere niet anders dan dat alle hoop, grond en verwachting van Zijn kinderen alleen in Christus is en blijft. Het leven met de Heere "bestaat niet daarin dat een mens opgesmukt en steeds meer opgesmukt wordt voor God, maar dat hij ontvankelijk gemaakt wordt om de weldaden die hem voor de eeuwigheid der eeuwigheden door God geschonken zijn, dankbaar te erkennen en met vreugde te genieten" [76]. Tot eer van zijn weldoener handelt vooral die bedelaar, die zijn dankbaarheid toont door telkens weer met zijn armoede bij deze goede meester terug te komen.

Adam en zijn nageslacht leven buiten het paradijs. De weg naar het verloren paradijs terug is er niet. Althans niet vanuit eigen mogelijkheden. Dan stuiten we op de engelen met het uitgetrokken zwaard. Maar nu wil de Heere ook buiten het paradijs Zijn genade en gemeenschap schenken. Daar, op die plaats, hebben we te leven en te werken. Maar het kan niet buiten Zijn genade. En het kan niet buiten het leven uit het geloof in Christus. "Wij zijn uit het paradijs weg, ja uitgedreven, en hebben, ieder op zijn plaats en op zijn wijze, in zijn goddelijk beroep, de aardbodem te bewerken, waaruit wij genomen zijn. Wij, die zelf vergankelijk zijn, hebben in de vergankelijke dingen de raad Gods tot onze zaligheid tot het einde toe te dienen. Wij, die door eigen schuld arm en ellendig zijn, hebben de spade in de harde aarde te steken, waarbij de rug zich van pijn kromt, totdat een ander de spade in de aarde steekt en ons onder de aarde begraaft, waaruit wij eens te voorschijn kwamen" [76].

Zweet en tranen, die zijn ons deel in dit leven. Maar in het opzien naar de Heere en het weten van Zijn toekomst ligt de troost van het leven met Hem. "Kinderen Gods, ziet naar de Zon van onze gerechtigheid. Aan de avond van ons leven gaat Zij met ons onder, aan de morgen van de opstanding gaat Zij met ons op. Wij moeten ten hemel ingaan. Wat heeft het nieuwe paradijs, dat de Heere Jezus vanaf het kruis opende voor een bekeerde moordenaar met het oude gemeen?" [77].

"Adam sterft, nog met de smart in zijn binnenste over het verlies van Abel en de moord door Kaïn. Hij veroordeelt zichzelf en geeft God de Heere gelijk. Hij sterft als een moordenaar, maar met brekend oog zich vastklemmend aan Hem die de slang de kop vertrapte. Hij kreeg antwoord op het roepen van zijn bekommerd gemoed, van zijn verborgen en verbijzelde geest: "Heere, ge-

denk mijner in Uw Koninkrijk." Dit is immers het antwoord des Heeren aan hen die zo roepen: "Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn." Dit antwoord geeft stervenstroost, en – nog een weinig geduld, lieve ziel! – ook al worden de be-

nen gebroken – de laatste slag – de laatste zucht – en Adam is binnen éér hij het weet! Hij is er, en hij had niet gedacht, dat hij zou binnenkomen" [83].

J.M.J. Kieviet

VRAGENRUBRIEK

Ambtelijke moeiten.

Van een ouderling die vol moed het ambtelijk werk in zijn gemeente opnam, horen we nu de verzuchting dat het allemaal niet meevalt. Vooral de huisbezoeken kunnen zo tegenvallen. Een vertrouwelijk gesprek met een medeambtsbroeder deed hem goed. Toch vroeg hij mij of er iets ter bemoediging van de ouderlingen in ons blad geschreven kon worden. Dat probeer ik dan bij deze in onze vragenrubriek te doen.

Ambtsdrager zijn is nooit gemakkelijk geweest, maar zeker vandaag de dag niet! Door Gods goedheid mag het wel eens een *lust* zijn om te dienen en mag de dienst des Heeren als een liefdedienst worden ervaren. Maar het werk wordt ook wel als een *last* ervaren, hetzij door 's mensen toedoen of door een besef van onbekwaamheid.

Een prediker moet geroepen zijn, maar een ouderling ook. Dan heeft hij een adres waar hij op terug kan vallen, waar hij altijd terecht kan om hulp, wijsheid, geduld, liefde, bekwaamheid enzovoort. Zo zal hij ervaren dat Hij Die roept getrouw is en blijft.

Ik denk aan de ouderling die voor moet gaan in de dienst des Woords. Een preek zien te vinden is al een taak op zich! De preek moet passen in het kerkelijk jaar. De omstandigheden in de gemeente vereisen soms een woord op zijn pas. De preek moet goed leesbaar zijn en goed te volgen voor de hoorders. De inhoud moet Schriftuurlijk-bevindelijk zijn. Men mag naar mijn mening gerust gebruik maken van goed leesbare preken van onze vaders, die even dierbaar geloof deelachtig waren als Gods volk vandaag en nog mogen spreken nadat zij gestorven zijn. Niet te benauwd wat dat betreft! Het moet gaan om de zuiverheid van Gods Woord. De auteur van de predikatie mag best bij name genoemd worden in de dienst, als maar benadrukt wordt dat het niet gaat om de man die het Woord bracht, maar om Het Woord dat de man mocht brengen.

Een dominee vraagt de Heere of hij in de tekstkeuze door Gods Geest geleid mag worden. Laten de ouderlingen dat ook

doen! En lees de preek goed door. Natuurlijk is het niet verkeerd om eens een uitdrukking te veranderen of een lange zin in tweeën te knippen. Vraag om bewaard te worden voor heftige emoties tijdens het lezen, maar wees aan de andere kant er ook beducht voor uw preek monotoon en zonder bewogenheid op te dreunen! Laat uw hoorder merken dat het Woord, dat u door middel van een geschreven preek mag brengen, u lief is!

En dan het gebed. Wat kan er een opzien zijn tegen het voorgaan in het gebed. Ik heb eens een ouderling horen zeggen dat, als je een geschreven preek voorleest, je ook je gebed mag opschrijven en voorlezen. Daar ben ik geen voorstander van. Laat uw gebed een vrij gebed zijn. Een vrij gebed is niet een gebed, waarmee u ergens zomaar begint en dan wel ziet waar u uitkomt en naar voren brengt wat u allemaal in de gedachten komt. Het mag ook geen preek worden! Daar moeten voorgangers altijd aan denken! Al te vaak betrap je jezelf erop dat je in het gebed toch enigszins aan het preken bent! Daar moet ook de ouderling voor oppassen. Een vrij gebed is een gebed, waarin u zich moet laten leiden door Gods Geest, maar waarop u zich wel voorbereiden moet! En dan

JOHANNES-10

De Heere heeft Johannes - en met hem de andere discipelen - tot getuige gemaakt. Johannes was erbij en hij heeft de dingen zelf gezien en gehoord. Zo kon hij er over spreken en schrijven. Ja, van Johannes kan gezegd worden dat hij in dit alles wel een heel bijzondere plaats had: aan de boezem van Jezus. Daar is hij tot getuige gemaakt. Maar niet alleen werd hij getuige. De opleiding die hij van de Heiland ontving vormde hem ook tot

Theoloog

Het moet u wel eens opgevallen zijn dat het Johannes was, die keer op keer de eerste was die bepaalde dingen verstond

kan het echt geen kwaad als u bepaalde puntjes opschrijft en af en toe uw notities raadpleegt. Zeker als u nooit eerder in een eredienst vooring, mag u geheugensteuntjes meenemen. Zo schrijf ik met het oog op de voorbede namen en feiten op. Die raadpleeg ik in het grote gebed. Alles moet met orde geschieden. Voorbede doen en geen namen noemen kan niet, maar dit even terzijde. De gemeente moet mee kunnen bidden. Overigens moet er ook op gelet worden dat het openbaar gebed geen afkondiging van allerlei mededelingen wordt.

De beste voorbereiding is in het verborgen. Ook de ouderling moet het niet wagen om zonder de Heere naar de preekstoel te gaan. Ook hij moet even halt houden voor hij de kansel betreedt en Gods hulp afsmecken. Wat is het groot als u bij de voorbereiding voor uzelf al een zegen van de Heere mag ontvangen. Dat betekent echter niet dat u het dan op de kansel ook goed zult hebben. Andersom kan ook het geval zijn. Dat het van binnen namelijk dor en droog bleef, maar dat het op de kansel zo heerlijk openviell!

De volgende keer ga ik nader in op het huisbezoek. Maar nu nog een slotopmerking. In sommige gemeenten leidt de ouderling van dienst de eredienst vanachter het voorleesgestoelte en beklimt hij niet de kansel. Die is slechts voor de dominee, zo wordt gedacht. Naar mijn gedachte is er niets tegen als ook de ouderling de kansel beklimt. Laat het Woord van God vanaf de kansel klinken; het is een preekstoel, ook voor gelezen preken dus. Maar ik zou er geen strijdpunt van maken. Die zijn er al genoeg.

K. Hoefnagel

en doorzag. Op de Paasmorgen was hij het die als eerste de Schriften verstond en geloofde dat Jezus uit de doden was opgestaan. Bij de openbaring van de Heere Jezus aan de oever van het meer van Tiberias was hij het die als eerste begreep dat Jezus daar aan de oever stond en die opdracht had gegeven om het net weer uit te werpen. En het is Johannes geweest die ten aanzien van de waarachtige Godheid van Christus het diepste inzicht heeft ontvangen: dieper naar het lijkt dan de andere discipelen.

Natuurlijk was het niet eenvoudig om in Jezus van Nazareth de Zoon van God te zien. Hoe kan een mens tegelijk God

zijn? Voor de Joden bleef dat het grote struikelblok. Maar ook voor de discipelen was het buitengewoon moeilijk om tot dit inzicht te komen. Er was niet minder voor nodig dan de verlichting van het verstand: God moest dat inzicht geven. Dat zei de Heere Jezus uitdrukkelijk tegen Petrus toen deze Jezus beleden had als de Christus, de Zoon van de levende God (Matt. 16:17). En Johannes leek degene te zijn die in deze aspecten van de waarheid het diepste inzicht kreeg.

Ja, Johannes is theoloog geworden. Zijn Evangelie getuigt ervan, maar ook de drie brieven die we van zijn hand in de Bijbel hebben. Daarin vinden we bijvoorbeeld een zeer heldere verdediging van de leer van Christus, de zogenaamde Christologie. Kennelijk was zo'n verdediging in zijn dagen al nodig. Er was een opvatting opgekomen en die veroorzaakte verwarring en onrust in de christelijke kerk, waarbij in twijfel werd getrokken of Jezus wel echt in het vlees gekomen was.

Johannes houdt in zijn prediking en ook in zijn geschriften de waarachtige mensheid en de waarachtige Godheid dicht bijeen. Zo lezen we in 1 Joh. 4:2,3: *'Alle geest die belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God; en alle geest die niet belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God niet; maar dit is de geest van de antichrist, welke geest gij gehoord hebt dat komen zou en nu al reeds in de wereld is'*. Woorden van gelijke strekking schrijft de apostel in 2 Joh.:7. Johannes weet maar al te goed, dat Jezus alleen waarlijk Zaligmaker kan zijn, als Hij waarachtig God en waarachtig mens is in één Persoon.

Het is in later eeuwen dan ook met name de schriftelijke nalatenschap van Johannes geweest waar de kerk gebruik van heeft kunnen maken voor de voorzichtige en nauwkeurige formulering van het zogeheten christologische dogma. Johannes heeft de bouwstenen geleverd die hebben kunnen dienen bij de ontwikkeling van de zuivere leer van Christus.

In dit verband kunnen we niet anders doen dan de wijsheid van de Heiland bewonderen die aan het kruis voorzieningen getroffen heeft voor de verzorging van Zijn moeder. We lezen ervan in Joh. 19:25-27 en we geven hier wat meer aandacht aan.

Johannes en Maria

Jezus is de oudste Zoon van Maria. Het heeft er alle schijn van dat Jozef niet meer in leven is. Nu gaat deze oudste Zoon sterven en wie zal er na Zijn dood voor Maria zorgen? Zal een van Maria's andere zonen dat moeten doen? Maar

die geloven op dat moment niet in Jezus' Messiasschap. Wat zal Maria aan hen hebben temidden van haar verdriet en de vele vragen die hiermee haar hart gaan beroeren? Nee, een van Jezus' broers is voor die taak niet geschikt. Wie dan? Jezus heeft Johannes uitgekozen. Hij is niet alleen discipel, maar ook nog familie van Jezus. Een neef is hij en Maria is diens tante. Sprekend vanaf het kruis vermaakt de Heiland op soevereine wijze deze twee aan elkaar: *'Vrouw, zie uw zoon; Zie uw moeder'*. Ze hebben het allebei begrepen en vanaf dat moment ontfermt Johannes zich over haar en neemt hij haar mee naar zijn huis.

Daar ligt een stuk wijsheid in. Op deze manier krijgt Johannes nog weer een gelegenheid om de waarheid dieper te verstaan, terwijl ook aan Maria, te midden van haar verdriet, een gelegenheid wordt geboden om op te wassen en toe te nemen in de kennis en genade van de Heere Jezus.

Voor Maria was de moeilijkheid groot om te geloven dat haar Zoon de Zoon van God is. Zij heeft Hem onder haar hart gedragen. Ze heeft Hem als baby aan haar borst gehad. Ze heeft Hem leren lopen en ze heeft Hem praten geleerd. Ze is van dag tot dag en van jaar tot jaar getuige geweest van Zijn waarachtige mensheid. Daar heeft ze geen moment aan getwijfeld. Echt mens was Hij. Net zo echt als haar andere kinderen. Maar hoe is Hij dan tegelijkertijd waarachtig God? Het moet voor Maria's geest een groot probleem zijn geweest om te geloven wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en in geen mensenhart ooit is opgeklommen: God geopenbaard in het vlees!

Maar hier is Johannes. O ja, voor hem is Jezus ook mens, waarachtig mens. Hij heeft gezien hoe vermoeid Hij was bij de bron in Sichar en aan boord van het schip midden in de storm. Hij heeft Hem gezien in Zijn echt menselijke natuur. Maar met name Johannes heeft verlichte ogen ontvangen als het gaat om Jezus' Godheid. In 1:14 getuigt hij er al van: *'Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid'*. En het is Johannes, die kennelijk onder de indruk van wat Jezus over dit thema tegen de Joden zei, uitvoerig verslag gedaan heeft van deze dingen.

Zo hebben deze twee, Maria en Johannes, elkaar het een en ander te vertellen. Maria kan Johannes vertellen van de waarachtige mensheid van haar Zoon en Johannes kan Maria vertellen van het hem gegeven inzicht in de Godheid van

Christus. En daarmee hebben we dan tegelijk weer een voorbeeld van hoe het onder Gods kinderen dient te zijn. De een kan de ander en de ander kan de een dienen met wat hij of zij van de Heere heeft ontvangen. Om zo elkander te bouwen in het allerheiligst geloof. En niet elkaar verdenken omdat hij of zij het net iets anders geleerd heeft.

Belang van theologie

Kennis van de theologie lijkt vandaag niet meer zo belangrijk te zijn. Er mag gerust wat minder accent gelegd worden op de leer. In de opleiding tot predikant kan het ook wel wat minder. In de prediking moet het vooral ook erg simpel gehouden worden. Mensen spannen zich liever niet meer zo in om de dingen grondig te weten. Het moet allemaal snel te 'behappen' zijn. Daaraan moeten we in de kerk maar tegemoet komen. En de dominee krijgt soms wel erg snel te horen, dat hij de gemeente wat mee moet geven voor de praktijk van alle dag. De prediking moet vooral zeggen wat we doen moeten en niet al te veel nadruk leggen op wat we geloven moeten.

Dit zijn ronduit slechte ontwikkelingen. Zo wordt de leer uitgehold. En het leven wat dan overblijft is al even vaag. Mensen weten op den duur niets meer en staan open voor alle wind van leer. Als het maar een beetje serieus lijkt wordt het al snel geloofd. Als iemand het toch echt meent dan kan er toch niets mis mee zijn?

Maar Johannes heeft zich toch niet voor niets grote moeite getroost om de leer zuiver te bewaren en door te geven? En, om niet te vergeten, deed Paulus niet hetzelfde? Trouwens, wat deden de apostelen na Pinksteren? Zij volhardden in de leer.... De leer is echt belangrijk. De zuivere leer, die naar de godzaligheid is. Die zal toch altijd weer het skelet moeten vormen.

Krijgen we zo niet ingewikkelde preken, die bijna niemand meer begrijpt? Gaat de prediking dan niet over de hoofden heen, zeker van jonge mensen en kinderen? Dat gevaar is er wel. Maar die vraag kunnen we ook stellen als we de brieven van bijvoorbeeld Paulus lezen. Wat hij daarin schrijft waait ons ook niet aan. Een mens zal z'n best moeten doen om te begrijpen wat daar staat. Daarom past het een christen absoluut niet om lui te zijn. En in de kerk mag hij best eens een keer op z'n tenen gaan staan, als u begrijpt wat ik bedoel.

Maar dat is niet alles. Preken kunnen wel eens moeilijk zijn omdat de stof waarover gepreekt wordt niet zo eenvoudig

is. Maar het gebeurt ook dat preken om een andere reden moeilijk zijn en slecht te begrijpen. Dan namelijk als de prediker zich niet inspannt om de dingen eenvoudig voor te stellen. Dat is dan vaak niet het gevolg van te veel tijd op de studeerkamer, maar juist van te weinig tijd daar. En dat kan des te sneller gebeuren als hij zelf de dingen niet goed weet en dus ook niet goed weet te verwoorden. Of als hij zich niet voldoende inleeft op het niveau van zijn gemeente. Het is daarom waarlijk gewichtig en verantwoordelijk werk hoe er geprekt wordt. En ook hoe er geïluïsterd wordt.

Juist in deze tijd van geringe kennis en geringe belangstelling voor kennis hebben we des te harder goede, bijbelse theologie nodig!

P. den Butter

BOEKBESPREKINGEN

Ferenc Visky. Gebonden en toch vrij, 121 blz., gebonden, €10,-, Uitgeverij De Banier, Utrecht, ISBN 90-336-0717-4.

Het boekje is uitgegeven in samenwerking met de Stichting Hulp Oost-Europa. Een deel van de opbrengst van het boekje komt ten goede aan een Hongaars taalblad voor het christelijke gezin dat dient tot opbouw en verdieping van het gereformeerde geloofsleven. Het boekje is een vertaling van een Hongaars boekje dat in 2002 in Roemenië verscheen. Dit boekje bevat 70 verhalen uit de tijd van de vervolging van de christenen door de communisten in Roemenië. Velen werden gearresteerd door de geheime politie, opgesloten in de gevangenis en gemarteld. De opgenomen verhalen gaan over de vriendschap tussen twee predikanten: Ferenc Visky en Richard Wurmbrand. Zij ontmoetten elkaar in de gevangenis van Gherla tijdens de communistische terreur in Roemenië. Visky was predikant in de Hongaarse Reformatus Kerk (vergelijkbaar met de hervormde kerk in Nederland) en Wurmbrand, een Jood, werd na zijn overgang tot het christendom Luthers predikant. Wurmbrand zat 14 jaar gevangen en Visky bijna 7 jaar. Het boekje geeft een goede indruk van het leven en de omstandigheden in de gevangenis in de tijd waarin Visky en Wurmbrand gevangen zaten. Wurmbrand mocht uitkomen voor de naam en de zaak van Jezus Christus. We lezen daarvan op de blz. 17-19. In 1949 hadden de leiders van alle kerken een uitno-

diging ontvangen een bijeenkomst bij te wonen die gehouden werd na de invoering van het communisme. Met een reusachtig portret van Stalin boven hun hoofden betuigden alle sprekers hun onbeperkte steun en loyaliteit aan het nieuwe, politieke systeem. Er werd gesteld dat de praktijk van het communisme overeenkwam met de Bijbel. "Door middel van een rechtstreekse, nationale radio-uitzending hoorden alle Roemeense christenen uit de mond van hun eigen kerkelijke leiders dat de klasseloze maatschappij het Koninkrijk van God was. Het paradijs, het oeroude verlangen van de mensheid, en de gelijkheid van alle mensen was nu gerealiseerd, dankzij de grote en glorierijke kameraad Stalin en dankzij de Partij en de arbeidersklasse. De tijd van de definitieve omverwerping van de macht van de uitbuiters, de kapitalisten, was nu gekomen. Sta op en sluit de gelederen, nog maar een korte tijd en de poorten van de hel zullen gesloten zijn." Richard Wurmbrand en zijn vrouw Sabina zaten ook in de zaal. Sabina sprak tot haar man: Richard, hoe lang kun je deze bezoedeling van Christus verdragen? Richard antwoordde: Zodra ik mijn stem zal verheffen, zul jij geen man meer hebben. Zijn vrouw reageerde: Ik hoef geen laffe man te hebben. "Richard stond op, liep naar de microfoon en beleed de naam van Jezus Christus, dat hem alleen alle lof,

alle eer en verheerlijking in hemel en op aarde toekomt. Toen hij ophield, kon je gedurende enkele ogenblikken een speld horen vallen. Daarna ontstond er een grote verwarring, microfoons werden uitgeschakeld om Richard het voortzetten van zijn toespraak te beletten en de radio-uitzending werd meteen onderbroken." Hoe zouden wij ons gedragen onder zulke omstandigheden? Als de Heere geen vrijmoedigheid geeft, zullen we zwijgen. Maar als de Heere vrijmoedigheid geeft, moet er gesproken worden, wat de gevolgen ook zouden zijn. Het boekje geeft een indruk van wat de gevolgen zijn geweest voor Wurmbrand en anderen. Op blz. 72 en 73 lezen we van een cipier die graag predikanten bespootte. Hij noemde hen uitbuiters van het volk. "Jullie verplichten het kerkvolk om met de feestdagen hun zelfgemaakte cakes af te staan. Van deze koeken en van de kerkbelasting, die jullie de mensen oplegden, hebben jullie je eigen varkens vetgemest. Jullie lieten je ogen op onze vrouwen vallen. Jullie hebben allemaal de gevangenis dubbel en dwars verdiend." Niemand durfde iets te zeggen op deze woorden van de cipier. Maar Richard Wurmbrand sprak: "U heeft groot gelijk, meneer de cipier. Zo zijn we: materialistisch, onmatig, wellustig. Maar ik ken een dominee die wel van iedereen hield, die zich over armen ontfermde en die aan de honge-

Onderwerp: WC-papieractie

Er is ook voor u een rol weggelegd!

Hardinxveld-Giessendam – 'Welke rol speelt u?' Dat wordt de komende maanden naar 10 maart a.s. de kernvraag in het vervolg van de actie "Leven in Beeld" ten bate van de Stichting VBOK.

Verenigingen aangesloten bij het LCJ houden een grootschalige wc-papieractie: iedereen heeft het nodig én het is een houdbaar artikel.

De JV's willen het papier dan ook per collo (5 pakken x 9 rollen) aan de man brengen. Het wordt een actie van de grote aantallen. Het is dan ook zeer voordelig om voor lange tijd in te slaan. Leverancier Lotus verzorgt het transport door het land. De JV's zorgen dat het op de eindbestemming komt.

Alle deelnemende jeugdverenigingen zullen gezinnen, maar ook bedrijven en organisaties benaderen. De prijzen zijn als volgt: 3 pakken (x9 rol) voor € 10,-; 1 collo (5 x 9 rol) voor € 15,- en 5 collo (5 x 45 rol) voor € 70,-. Bij bedrijven doelen de JV's op verkoop per pallet.

Met de bijeengebrachte gelden wil het LCJ het belang van goede voorlichting over de waarde van het (ongeboren) leven onderstrepen. Het doel van de actie is dan ook onder andere het vernieuwen van een aantal voorlichtingsmaterialen die de VBOK gebruikt om haar boodschap over te brengen. Zie voor meer informatie www.lcj.nl.

rigen brood gaf. Hij verkeerde Zelf ook onder de armen. Hij heeft nooit naar iemands geld, brood of kleding verlangd. Hij deelde zelfs uit wat hij had en heeft Zijn eigen leven voor de armen opgeofferd. U moet niet in ons geloven, maar liever in Hem, Hij verdient het vertrouwen van meneer de cipier wel." Ook in onze dagen lezen we nog van vervolgingen en verdrukkingen. Het is dan ook een goede zaak kennis te nemen van datgene wat in het verleden is gebeurd om op die manier tegelijk een indruk te krijgen wat ook nu nog werkelijkheid is in andere landen.

Dr. C. van Sliedregt, *Het Nieuwe Jeruzalem*, paperback, 56 blz., € 4,30, Uitgeverij Willem de Zwijgerstichting, Postbus 40082, 7504 RB Enschede, tel. 053-4311606. E-mail wdzst@home.nl, ISBN 90-72462-40-8. De ondertitel luidt: "Eenheid van alle gelovigen." Dit boekje handelt over verdeeldheid in het verleden en in het heden. Dan denken we aan 1 mei 2004 toen de PKN een werkelijkheid werd. Pijn over de kerkelijke verdeeldheid klinkt door en het verlangen naar eenheid die eenmaal heerlijke werkelijkheid zal zijn: dan zal het zijn één kudde en één Herder.

't Boekendal

Winkelcentrum Uikerhard

Nagel 48, 8321 RG Urk

Tel: 0527 - 682110 Fax 0527 - 688668

**Boeken & Bijbels
CD's en Bladmuziek
Schoolartikelen
Kadoartikelen
Kopieerservice
Wenskaarten**

Verzending door heel Nederland

*'Zalig zijn de doden die in de Heere sterven. (...)
En hun werken volgen met hen.'
Openb. 14:13 ged.*

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Tholen nam met droefheid en ontroering kennis van het overlijden van oud-kosters

zr. Anna Laurina Deurloo

in de leeftijd van 75 jaar

Bijna tien jaar heeft ze in onze gemeente het kosterschap met grote toewijding en trouw mogen verrichten.
We geloven dat ze nu eeuwig mag dienen.

*Namens de kerkenraad,
Ds. A. den Boer, preses
A. Prins, scriba*

Tholen, 4 februari 2007

Drempelvrije vakantie?

Jachthuis - Texel

2 luxe drempelvrije vakantiehuizen onder 1 kap, 7 en 8 persoons. Per woning: 2 hoog/laag bedden, douche-brancard en tillift. Tevens voorzien van vaatwasser, magnetron, wasmachine en wasdroger. Incl. schoonmaakkosten, € 275,- tot € 695,- p.w.

Meer informatie / reserveren:
www.denoorderhoeve.nl

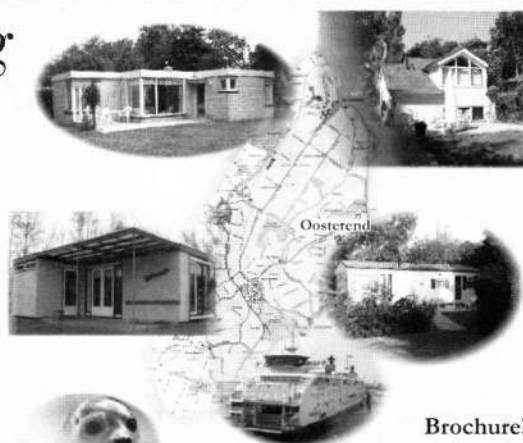
De Noorderhoeve gehandicapten accommodaties
Harkebuurt 5-15 Oosterend - Texel - 0222 31 89 06

De Verrassing Bungalowpark

Ruimgelegen en vrijstaande luxe en eenvoudige accommodaties.
Ruime recreatiezaal voor de gezellige uurtjes. Diverse activiteiten en arrangementen.

Meer voordelen

Veel privacy en rust mogelijk.
Aankomst en vertrekdata in overleg mogelijk. Voordeeltarieven buiten schoolvakanties. Kijk regelmatig op onze website voor interessante aanbiedingen.

Texel

Brochure?

Bel 0222 31 83 91 of

ga naar www.deverrassing.com

Vakantie: Rust en ruimte, alle jaargetijden, in eigen sfeer

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

- Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:
- Huishoudelijke verzorging
 - Persoonlijke verzorging
 - Verpleging
 - Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur